

Eläkkeensaajien Keskusliiton tavoitteita eduskuntavaalikaudelle 2019–2023

Pienituloisten ja ikääntyneiden ääni täytyy kuulua yhteiskunnassamme nykyistä voimakkaammin ja heidän asemansa kohentaminen on otettava poliittisen päätöksenteon keskiöön välittömästi.

EKL on tehnyt kattavan esityslistan eläkkeensaajiemme elinolojen parantamiseksi seuraavalla vaalikaudella. Esittelemme tässä kärkitavoitteemme. Tavoiteasiakirjamme kokonaisuudessaan on tämän tiedotteen liitteenä.

Suomeen on vihdoin saatava kattava toimenpideohjelma eläkeläisköyhyyden poistamiseksi

Keskeinen osa ohjelmaa on oltava kansaneläkkeeseen tehtävät reilut tasokorotukset. Korotukset pelkästään takuueläkkeeseen eivät ratkaise ongelmaa.

- Eläkeläisköyhyyden torjuminen vaatii radikaaleja ja nopeita toimia ja niistä on saatava kirjaukset seuraavaan hallitusohjelmaan, sanoo Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja Simo Paassilta.

Indeksitarkistukset tehdään keskimääräisen inflaation mukaan, mutta pienituloisilla kulutus painottuu mm. elintarvikkeisiin ja vuokra-asumiseen, joiden hinnat ovat nousseet viime vuosina muita hintoja nopeammin.

Pienituloisten ihmisten kulutuksen tarpeita ja painottumista tulee selvittää tarkemmin. Sen pohjalta kuluttaja- ja kansaneläkeindekseihin tulee tehdä tarvittavat muutokset, jotta indeksit vastaavat paremmin pienituloisten ihmisten keskimääräistä kulutusta.

- Pienituloisten eläkeläisten asemaa on tarkasteltavana kokonaisuutena. On haettava aidosti vaikuttavia toimia heidän tilanteensa parantamiseksi. Merkittävässä osassa eläkeläisten toimeentulon kannalta ovat myös palvelut, niiden saatavuus ja saavutettavuus sekä hinta/maksutaso, jatkaa Simo Paassilta.

Ikääntyvässä Suomessa tulee myös varmistaa peruspalvelujen yhdenvertainen saatavuus kaikkialla maassa. Ikääntyvillä on oltava yhtäläiset, tasa-arvoiset ja toimivat mahdollisuudet saada sote- ja muut lähipalvelut riittävän läheltä ja hyvien kulkuyhteyksien päästä. Julkiset palvelumme on oltava saavutettavissa yhdenmukaisesti, selkeästi ja ymmärrettävästi.

Eläkkeensaajien sosiaali- ja terveyspalvelut määrältään riittäviksi, tasoltaan laadukkaiksi ja kohtuuhintaisiksi

Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Taloudellinen tilanne ei saa olla esteenä palveluihin hakeutumiseen (PeVL 39/1996 vp).

Ikääntyneille merkityksellisiä ovat oikea-aikaiset, riittävät, laadukkaat ja kohtuuhintaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lähellä. Heidän tulee saada tarvitsemansa palvelut yksilöllisen tarpeensa mukaisesti, ei palveluntarjoajan palveluvalikoiman puitteissa tai avuntarvitsijan sosioekonomisesta asemasta, taloudellisesta tilanteesta tai asuinalueesta riippuen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tulee tukea erityisesti paljon palveluita tarvitsevan ja heikompiosaisen tarpeita. Se edellyttää hyviä ja saumattomia hoito- ja palveluketjuja, palveluohjausta, jouhevaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden yhteistyötä sekä vahvaa perustason toimintaa. Hoito- ja palveluketjujen sujuvuudesta tulee huolehtia siten, etteivät apua ja tukea tarvitsevat kansalaiset jää eri toimijoiden välimaastoon ilman tarvitsemaansa apua.

Työeläkeindeksi

Maksussa olevien eläkkeiden katsotaan Suomessa nauttivan perustuslaillista omaisuudensuojaa, jonka vuoksi maksussa olevaa työeläkettä ei voida leikata. Näin on oltava ehdottomasti myös tulevaisuudessa.

- Työeläkeindeksijärjestelmä ja indeksin rakenne ovat ratkaisevia eläkkeen ostovoiman kehitykselle. Onkin tärkeää etsiä eläkejärjestelmän rahoituksen kannalta kestäviä vaihtoehtoja työeläkkeiden indeksitarkasteluksi. Korostamme kuitenkin, että työeläkeindeksin muuttaminen ei saa vaarantaa työeläkkeittemme rahoitusta ja järjestelmän taloudellista kestävyyttä. Myös sukupolvien välinen solidaarisuus on otettava huomioon päätöksiä tehtäessä, toteaa puheenjohtaja Paassilta.

On selvittävää vaihtoehtoja, miten pienet ja keskisuuret työeläkkeet voidaan huomioida indeksitarkistuksessa nykyistä paremmin. TNS Gallupin vuonna 2016 tekemän Huomisen kynnyksellä -tutkimuksen (kysely 55–84-vuotiaiden tulevaisuudennäkymistä) mukaan kaikista vastanneista 86 prosenttia oli tästä asiasta kanssamme täysin (64 %) tai jokseenkin (22 %) samaa mieltä.

EKL on esitellyt oman mallinsa indeksikorotukseksi, joka suosii pieniä ja keskisuuria eläkkeitä saavia. Esityksemme on sekamalli, jossa osa korotuksesta annettaisiin samana euromääränä kaikille ja sen päälle tuleva osa sisältäisi prosentuaalisen korotusosuuden. Mallissamme indeksimuutos on täysin toteutettavissa kustannusneutraalisti nykysysteemiin verraten. Täten eläkkeiden rahoitus ei tulevaisuudessa vaarantuisi.

Esitämme, että EKL:n indeksimalli otetaan käyttöön määräaikaisena kymmenen vuoden ajaksi. Määräajan jälkeen tarkastellaan mallin vaikutuksia eläkeläisköyhyyden torjuntaan ja eläkkeensaajien tuloerojen tasoittumiseen.

Verotus

Kaikissa verolinjauksissa on erityisesti huomioitava se, että välillisten verojen korottaminen kohdistuu kaikkein kipeimmin pienituloisiin.

Palkansaajille annettavat veronkevennykset on toteutettava myös eläkkeensaajien kohdalla. Verottoman eläketulorajan jälkeen eläkkeensaajien verotus ei saa olla palkkatulon verotusta ankarampaa.

Eläkkeensaajan ja palkansaajan verovertailussa tulkitaan palkansaajien maksama työeläkevakuutusmaksu ns. veroluontoiseksi maksuksi. Työeläkemaksu ei missään nimessä ole veroa. TyEL-maksu on vastikkeellinen, sillä työeläkemaksut luovat vakuutetun omiin ansioihin tiukasti sidotun sekä omistusoikeudella turvautun eläkeoikeuden. Vero taas on vastikkeeton. Työeläkevakuutusmaksu maksetaan eläkevakuutusyhtiöille, kun taas vero kannetaan julkisyhteisöille, joita ovat kunnat, valtio ja kirkko.

- Eläke- ja palkkatulon verotuksen vertailussa on luovuttava tulkinnasta, että palkansaajan työeläkevakuutusmaksu (TyEL-maksu) olisi veroa. Vaatimustamme tukee muun muassa eduskunnan perustuslakivaliokunnan kannanotto (PeVL 30/2005 vp), jonka mukaan mainittua maksua ei voida pitää verona, Paassilta vaatii.

Kotitalousvähennys ikäihmisen arjen ja asumisen tukena

Vähennys on nykyään ennen muuta hyvätuloisten asumisen tukimuoto. Pienituloisimmilla eläkkeensaajilla ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta kotitalousvähennykseen, koska vähennys tehdään maksetusta verosta eikä heillä ole veroa maksussa. Heidän tuekseen tulee luoda järjestelmä, joka vastaisi perusteitaan ja määrältään kotitalousvähennystä.

Kotitalousvähennystä tulee myöntää korotettuna yli 75-vuotiaille. Näin saataisiin monia myönteisiä vaikutuksia ikäihmisten itsenäiseen selviytymiseen mm. kotipalveluiden käytön lisääntymisen ja palveluasumisen mahdollisen lykkääntymisen myötä.

- Malli parantaa pienituloisten eläkkeensaajien mahdollisuuksia valita hyvinvointiaan lisääviä palveluita omien tarpeittensa pohjalta ja lisää heidän ostovoimaansa. Toisekseen malli hyvin toteutettuna tukisi sitä yleistä tavoitetta, että ikääntyneen pitäisi voida asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään, päättää EKL:n puheenjohtaja Simo Paassilta.

EKL:n tavoiteasiakirjan sisältää vaatimuksia ja esityksiä seuraavista asioista:

- Toimenpideohjelma eläkeläisköyhyyden poistamiseksi
- Työeläkeindeksi
- Verotus
- Eläkkeensaajien sosiaali- ja terveystalvelut määrältään riittäviksi, tasoltaan laadukkaiksi ja kohtuuhintaisiksi
 - Sote-keskuskäynnit maksuttomiksi
 - Maksukatot yhdistettävä
 - Perintä julkisen vallan hoidettavaksi
- Vanhusasiamies ikääntyneiden etujen ja oikeuksien turvaajaksi
- Julkiset tilat avattava kansalaistoiminnan käyttöön
- Digitalisaation uhkat tunnistettava ja mahdollisuudet turvattava ikääntyneille
- Esteetöntä asuntotuotantoa ja korjausrakentamista edistettävä
- Kotihoito ja palveluasuminen oltava tarpeen mukaista ja riittävää
- Ikääntyneiden oikeus kuntoutukseen turvattava
- Kotitalousvähennys ikäihmisen arjen ja asumisen tukena
- Eläkkeensaajan asumistuki säilyttävä myös tulevaisuudessa
- Toimeentulotuen perusosan korottaminen
- Omaishoito kunniaan

Tavoiteasiakirja kokonaisuudessaan on tämän tiedotteen liitteenä.

Lisätietoja:

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

puheenjohtaja Simo Paassilta, puh. 050 522 1201

varapuheenjohtaja Aarno Järvinen, puh. 040 706 7800

LIITE **Eläkkeensaajien Keskusliiton tavoitteita eduskuntavaalikaudelle 2019–2023 asiakirja kokonaisuudessaan**

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry on eläkkeensaajien aktiivinen edunvalvoja. Se on perustettu vuonna 1962 ja sillä on takana jo yli 55 vuotta aktiivista toimintaa maamme eläkkeensaajien hyväksi.

Täyttä elämää hyvässä seurassa – EKL

www.elakkeensaajat.fi